

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben: Vidéken:
Egy óra... 2 kor. Egy óra... 1 kor. 50 Hfl.
Negyedévre... 2. Negyedévre... 4. 50.

Felolvasó szerkesztő:
REGEDŐS LORÁNT.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Placz-utca 47. és 49. szám.

Főispáni kortesbeszéd

Debreczen, december 15.

Mikor Luczifer a menyországból kikapott, tudvalevőleg egy ideig az ég és föld között lebegett. Ebben a szerencsétlen helyzetben van most nemes Hajdúvármegye és Debreczen sz. kir. város nyugalomra megérett főispánja, Wessprémy Zoltán. Ég és föld között lebeg s mindennap remegve számítja, hogy a kegyelmes sógor, Tóth János v. b. t. t., az Apponyi-párti nagyur hatalma mikor roppan meg. Mert ha ez bekövetkezik, minden bucsuzkodás nélkül mennie kell. A koalíció sógorsági és érdek hatalma szülte s annak bukása öli meg. Utána nem sirsenki. Mielőtt azonban a főispán ur székét elhagyná, ma egy rendkívülit produkált, amit a Tisza-korszak alatt sem igen látott és hallott a nemes vármegye. Nyilván bele akarta iratni nevét a vármegye annaleséibe, hogy ő is élt és pedig nem teljesen nyomtalanul!

Hajdúvármegye mai közgyűlési tárgysorozatában a közigazgatási bizottsági tagok választása is ott szerepelt. A törvény világosan megmondja, hogy a választás titkos szavazással, szavazólapok útján történik. Ez ellen nem volt „kifogása” a bukóban levő főispánnak, mikor azonban a szavazatszedő küldöttséget megalakította, szót emelt s a következő kijelentésekkel befolyásolta és erőszakolta ki a választást:

A művésznő fogadalma.

A zenekar csupa magyar lányból állott. A balpártinak egy kis kávéházában játszott esténként, mintha konkurenciát akart volna csinálni a szemközti mulatóhelynek, ahol komolyképzű zenészek csupa klasszikus darabot adtak elő. Némely korai habitúét megzavart ez a hangzavar s elmenekültek innen. Csak egyetlen egy maradt ott, kissé mámorosan. Descomettantnak hívták, negyven éves volt és nagyon lágy szívű.

Descomettant ur minden este odaült a zenekar közvetlen közelébe, mert azt állította, hogy ha nem látja a játékosokat, nem tudja követni a zenét. Rámosolygott a leányokra, akik szeliden és csendesen hangolták szerszámaikat. Berta kisasszony, akinek leeresztett haja és rövid szoknyája volt, a zongorát „kezelté”, Liza dirigált és még vagy négyen játszottak. Berta tulajdonképpen belga volt, Liza pedig batignollesi, de azért ők is magyaroknak adták ki magukat s igen feszítettek vörös mellényükben. Éjfélben eljöttek a mamák és magukkal vitték gyermekeiket, a művésznőket. Ilyenkor Descomettant is feállt helyéről, sóhajtott és távozott. Ebből megérthetik önök az ő lelki állapotát.

— Tekintetes törvényhatósági bizottság! Mie őt a szavazást elrendel-ném, tudomására hozom a bizottsági tag uraknak, hogy a most kilépő bizottsági tag urak mindnyájan kivétel nélkül teljesen megérdemlik, hogy újból megválasztassanak. Kötelességeiket hűen elvégezték. Azért ne méltóztassanak abból senkit kibagyni, méltóztassanak őket újból megválasztani, erre kérem az urakat!

Eddig volt a csinos kis beszéd, melyet pirulás nélkül adott elő. A bizottsági tagok egy része tudta, hogy miről áll a szó. Arról, hogy egyik böszörményi közigazgatási bizottsági tagot, aki a főispánnak mellesleg kenyeres pajtása, kihagyják s helyette Szoboszló vagy Nánásról egy másik bizottsági tagot hoznak be. Addig az volt ugyanis a vármegyén a megállapodás, hogy a hajdu városokból 2—2 s az egyes járásokból is 2—2 közigazgatási bizottsági tag választassék, kivéve a központi járást, mely az összes hivatalos tagokat adja. Hajdu böszörménynek 3 helye lett két évvel ezelőt s most a méltányosság azt követelte, hogy vagy Nánás, vagy Szoboszló kapjon egy helyet. Ennek vágott elébe a főispán erőszakos parancsszavával, visszatetsző befolyásolásával. S ezt az eljárást mi, kik a vármegyétől teljesen függetlenek, tehát érdektelenek vagyunk, a leghatározottabban elítéljük. Hol van a vármegye önkormányzati joga, ha a főispán a közgyűlés színe előtt

előre kijelenti, hogy kiket kell beválasztani egyik vagy másik bizottsági tagsági helyre?!

Hol van a bizottsági tagok szabad választási joga, ha egy állami mandatárius az elnöki székéből úgy befolyásolja a bizottsági tagokat, hogy ezek az urak, akik most voltak a közigazgatási bizottságban tagok, feltétlenül megválasztandók. Jelöljeitekkel tehát üljetek le, azok a főispán, e kényur előt érdemetlen semmik?!...

Hol van a főispáni állás tekintélye, ha a törvényt, mely az ilyen bebeszélésekről, beajánlásokról, beerőszakolásokról semmit sem tud, maga a főispán csufoolja meg?

Hol van az a törvény, vagy jogszokás, amely ezt megengedi; mely ilyen vakmerő fellépésre a főispánt feljogosítja?

A bizottsági tagok függetlenebb gondolkodásu tagjai előtt bizonyos visszatekintés morajt keltett a főispán kijelentése. De kérdjük: miért nem szóalt fel nyomban a megyei függetlenségi és 48-as párt elnöke? Miért nem magyarázta meg a haló porában is rugdaló főispánnak, hogy eljárása törvénytelen és illetlen? Kérdjük: hol volt a vármegye 48-as érzelmű alispánja, Kovács Gyula, hogy torkára nem forrasztotta a szót az elnökö nagyurnak? Vagy talán már annyira összeszoktak a három és fél évi idyll alatt, hogy most már így is jó?

Liza kisasszony egy gyalogos hadnaggyal kacérkodott, aki rajongott a szép „kék Dunáért”. Descomettant azonban ezzel nem törődött. Szerénysége tiltotta ily magasra emelni tekintetét. Berta még gyermek volt az ő szemében, azért választása egy szelid arcu hegedűművészre esett. Ő állt leghatárul úgy, hogy a többiek csaknem elfedték. Szép, fekete haja és sötét szemei egyszerre megtalálták az utat az agglegény szívéhez. Előadás közben nem nézett Descomettanttra, de aztán néha szomorúan ráemelte igérettel teljes tekintetét. De ilyenkor is ismét csak elrajtözött a többiek háta mögé, mintha szégyellené magát valamiért. Ez tette őt még elragadóbbá a Descomettant szemében.

Kikérdezte a pincért:
— Mondja már, Eusébe, hogy hívják azt a kis leányt, aki mindig a többiek háta mögé bujik?

— Zsófikának. A társnői mindig kisufolják.

— Ah!

Nem mert tovább kérdezősködni, de távol tőle egyre reagondolt s olyan estékről álmodott, amikor ez a leány egyedül csak az ő számára fog hegedülni. A boldogult Descomettantné nem szerette a zenét, hami-

san énekelt és megvetette a művészetet. Zsófikát bizonynyal a bájosságáért és tartózkodásáért nevelték ki a társnői.

Egy este a kijáratnál megvárta őt s látva, hogy esik, felajánlta neki esernyőjét, s mikor a többiek már elhaladtak. Zsófi elfogadta.

Belekapaszkodott a karba is, melyet Descomettant feléje nyújtott.

— Messzire megy? — tudakolta ez.

— Tíz percnnyire innen.

— Elkísérem. En is erre lakom.

Utközben a zene is szóba került. De

Zsófi csak egyre azt hangoztatta:

— Ah, a társnőim nagyon gonoszak!

Ha tudná, ön, uram...

Descomettant megszorította a karját védelmezőleg. És Zsófi most beszédesebb lett s emesélte vágyát a nyugodt, egyszerű polgári élet után. Mintha csak Descomettant adta volna a szájába a saját gondolatait. Mikor elváltak egymástól, Descomettant meghatva kérte:

— Ugy-e, szabad lesz máskor is elkísérem?

— Örömmel látom önt viszont, uram

— felelte a leány.

Másnap a zenekarban egyébről sem

esett szó, csak a Zsófi szerencséséről. Neki

Ne tovább Kincs Arthur és Társa

mlg

kész férfi, fiu és gyermek ruha áruházában, Placz-utca 58
Ipar és kereskedelmi Karácsonyra becsajított
Bank palotában meglepő meglepő
olcsóságáról meg nem győződött.

Semmit nem szólunk, ha a főispán vagy alispán egy korteslistát összeállít és azt emilyen, vagy amolyan megállapodás után a bizottsági tagok között szétosztatják és többségre jutatják. Elvégre korteskedés nélkül választás nincs. De az elnöki székből korteskedni, a törvényt kijátszani, a bizottsági tagokat befolyásolni, ehhez nincs joga Weszprémy főispán urnak még akkor sem, ha ég és föld között lebegve, el is felejtkeznek a törvényről és az — illemlől.

Orvtámadás a szekularizáció ellen.

Sopron és a katolikus autonómia.

Hajdumegye közgyűléséből.

Az igaz-vevő klerikális Sopron vármegye különös orvtámadást intézett a Hajdúvármegye által megindított szekularizációs mozgalom ellen. Egy ártatlannak látszó határozati javaslatot szerkesztettek Sopron megye klerikális urai, amelyek alatt azonban nem más tendencia lappang, mint az, hogy az állam a tulajdonát képező papi javakat az egyház számára tulajdonjogilag bekebelezze. Hajdúvármegye azonban átlátott a szítán s mai közgyűlésén a támadást erőlyesen visszaverte Baltazár Dezső dr. határozati javaslatával.

Sopron megye törvényhatósága aziránt intézett feliratot a képviselőházhoz, hogy a katolikus autonómiát léptesse életbe. A feliratot a vármegye hasonszellemű felirat szerkesztése végett megküldte Hajdúvármegyéhez is.

A javaslathoz elsőnek Lengyel Imre szólalt fel, élénken támadva a soproni javaslatot, mely a klerikálisok érdekét szolgálja. Nagy derűtség közben mutatta ki statisztikai adatokkal, hogy Magyarországon 2500 apáca és 6000 szerzetes van s legutóbb is Apponyi Albert gróf kultuszminister az

apácáknak házvételre 400 000 koronát adományozott. Szerinte úgy lehetett volna ezen ügyet a legcélszerűbben megoldani, ha a szerzetesek az apácákat elvették volna (Derűtség.)

Utána Baltazár Dezső dr. szólalt fel és lendületes, érvekben gazdag beszéddel szedte izére a soproni javaslatot. Kimutatta, hogy Sopron vármegye hazafiatlan határozata azért sürgeti a róm. kath. autonómiát, hogy a szekularizáció kérdését többé fel se lehessen vetni, vagyis, hogy az állam adja át tulajdonjogilag a papi javadatokat a római egyháznak. Ezután a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

„Törvényhatósági bizottsági közgyűlésünk bár szükségét látná olyan római katolikus autonómia megalkotásának, melyben a világi rend úgy az egyházi igazgatásban, mint a törvényhozásban a papi renddel egyenlő jogot és befolyást nyerjen, mégis arra való tekintettel, hogy a soproni határozat az indokolásból kitetszőleg olyan autonómiaira gondol, amely az állam tulajdonát képező papi javakat az állam tulajdonából kiszakítva tulajdonjogilag bekebelezné, az átiratot, mint a jogrendbe, továbbá a magyar állam érdekébe ütközőt félre teszi.”

A közgyűlés a határozati javaslatot egyhangú lelkesedéssel elfogadta.

Rauch bán a király előtt. Budapesti tudósaink táviratoza: Rauch Pál horvát bán, aki tegnap óta Budapesten időzik, ma hosszabb ideig tárgyalt Wekerle miniszterelnökkel. Rauch Pál horvát bán ma meghívást kapott a királyhoz. Az este el is utazott Bécsbe s holnap kihallgatáson jelenik meg a király előtt.

Nagy György üdvözlése. Nagy György orsz. képviselő a következő üdvözlő táviratot kapta: Gyönyörűséggel olvastuk beszédét, melyet Csanádapályán mondott. Így beszél egy igazi, törhetetlen kuruc, aki a szó legszebb értelmében végzi népképviselői hivatását.

tenetes szenvedések forrása reám nézve... Bocssásson meg nekem, de az első kedvesem tanított engemet hegedűlni! Ó oly szép fiú volt! Valahányszor a hegedűt a kezembe veszem, mindannyiszor reá kell gondolnom.

— Szerette őt? — kérdezte Descomettant elérkezve yülve.

— Oh, de mennyire!

Descomettant e lelkesült hang hallatára féltékeny lett. Megragadta a hegedűt s kiépve azt a leány kezétől, felkiáltott:

— Nem, adja ide nekem. Inkább beszéljessünk együtt.

Másnap Zsófi nem jelent meg a zenekarban. Descomettant ur n-hány nap muva nélkül vette őt. Most együtt laknak, a kedves, intm, polgári lakásban. A hegedűt a faira van akasztva, s ha a jó barátok kérdezik e furcsa trofea történetét, Descomettant diadalmasan szól:

— Ah, a feleségem nagy művész nő volt valaha. De már nem játszik és nem fog játszani soha többé...

Zsófi ilyenkor szendén lesüti a szemét s a jó barátok erősködnek:

— De miért, asszonyom, igazán vétek abbahagyni, mikor valakinek ez az isteni adomány megadatott!

De Descomettant segítségére jön az asszonyának s égnek emelve ujját, felkiált:

— Fogadása tiltja hegedűlni!

Indemnitás és költségvetés.

A mai minisztertanács.

Nem lesz királyi kézirat.

A miniszterelnök tegnapi audienciája után most már bizonyos, hogy ez a kormány továbbra is megmarad állásában. A király eddig még a lemondást se fogadta el, tehát az ujrakinevezés se vált szükségessé. A kormány ennek megfelelőleg úgy is gerálja magát, mintha rendben volna a szénája. *Költségvetést és indemnítást terjeszt a Ház elé, életbe atarja léptetni a román kereskedelmi szerződést, stb.* Wekerle még egy 500 millió kölcsönről is folytat tárgyalásokat. Szóval berendezkednek a tovább maradásra. *Andrássy, Kossuth és Apponyi, a kiknek közeli felmentéséről szó volt, szintén maradnak, sőt a f. hivatalos utján tiltakoznak ama feltevés ellen mintha ők külön-külön elbocsáttatásukat kérték volna. A kabinet tehát ismét „szolidaris” főleg abban, hogy minden tagja mindenáron maradni akar.*

A politikai helyzetről s a mai minisztertanácsról az alábbi távirati tudósítást adjuk:

Kéthónapos indemnitás.

A pénzügyminisztérium tanácskozótermében ma délben feltizenkét órakor összegyűltek a kormány tagjai, hogy meghallgassák Wekerle Sándor miniszterelnök beszámolóját tegnap audienciájáról és ennek alapján megállapodjanak abban, hogy milyen irányban érvényesítsék befolyásukat pártjaik magatartásának megállapítása alkalmával.

Wekerle Sándor miniszterelnök tegnapi audienciájának egyik legfontosabb eredménye, hogy a király ígéretet tett arra, hogy a kormányt — ha majd azt akarja — február végén fölmenti. Vagyis a kormány most két hónapos indemnítást kér azzal, hogy ezt a költségvetési provizóriumot ő maga fogja fölhasználni és ezt a tényt, hogy tulajdonképpen föltételek nélkül is megmarad helyén, azzal leplezi, hogy nem fog új darabont-xormány jönni és nem az fog élni az indemnítással.

Költségvetés expozé nélkül.

Minthogy azonban a függetlenségi párt a törvények helyes magyarázata alapján azt hangoztatja, hogy indemnítást csak akkor lehet kérni, ha a jövő évi költségvetés már elő van terjesztve, a kormány honorálja ezt az álláspontot és *beterjeszti az 1910. évi költségvetést is.* Ezt azonban *nem teszi expozé kíséretében*, mert már maga a költségvetés benyújtása elsőrendű politikai cselekedet, amelyre pedig a lemondott kormánynak politikai felelősség hiányában tulajdonképpen nincs is joga.

Az expozé megtartása helyett Wekerle Sándor miniszterelnök nyilatkozatot fog tenni, amelyben ki fogja jelenteni, hogy a költségvetés benyújtását nem kívánja politikai cselekedetnek minősíteni, hanem egyszerűen azért teszi meg, mert erre a törvény kötelezi és mert nem akarja az országot budget-tervezet nélkül hagyni. A benyújtott kéthónapos indemnítást pedig az ex-lex elkerülése

a „Mimeló” gunynevet adták barátjánál, mert Zsófi nem játszott, hanem gyanta nélküli vonójával jól-rosszul a zene taktusait kísérelte zajtalanul. Es egész idő alatt, míg a pódiumon állott, azt kérdezte önmagától, vajjon látják-e ezt alulról? Ezért bujt el azonnal, ha vége volt egy darabnak, mert érezte, hogy a tapsokhoz neki semmi köze nincsen. Csak azért szerződötték, mert szép volt és mert egy bizonyos számnak meg kellett lennie és nem kaptak hirtelen másikat. De ő egész lelkéből vagyott valakire, aki innen megszabadítsa. Es ez a gondolat idealizálta a szemében a kövér Descomettant urat. Es az addig kísérette a leányt a kapujáig, míg egyszer belepött rajta. Descomettant halvány volt az izgalomtól és néhány percig egyikük sem szólt. Majd az abakhoz lépett a férfi s mivel a leány láka meg lehetesen magasan volt, dadogva szólt:

— Innen gyönyörű a kilátás!

Körülnézett s az asztalra tett hegedűre esett a tekintete. Felvette azt s könyörögve tette hozzá:

— Játszszék nekem valamit — egyedül nekem!

A fiatal leány szinte megtántorodott. Vége volna az álomnak? Be kell valan a kétszínű szerepét? De egyszerre mentőgondolata támadt s szomóuan jgyezte meg:

— Szívesen teszem, de valahányszor a hegedűt a kezembe veszem, az mindig ret-

Vásároljunk Karácsonyi Ujdonságokat Halász Nándor órák, ékszerész és vésnöknel

DEBRECZEN, PIACZ UTCZA 24.

céljából kéri a kormány, szintén a politikai bizalom kérdésének tekintetbe vétele nélkül. Lejáratig pedig a király fölmenti a kormányt.

A függetlenségi párt fegyverkezése.

A függetlenségi párt teljes erővel készül a parlamenti küzdelemre. Az indemnitás és a költségvetés benyújtása alkalmával csak a tiltakozását fogja kifejezni, azonban amikor a törvényjavaslat a pénzügyi bizottságból visszakerül a képviselőház plenuma elé, a párt a legélesebb harcot vezeti föl a kormánnyal, amely csak leplezi, hogy tulajdonképpen minden engedmény nélkül vállalkozik arra, hogy tovább vezesse az ügyeket. Mert ha a kooperáló pártok nyílt kérdésnek hagyják is az indemnitás megszavazását, az a tény, hogy a kormány még a karácsonyi szünetet is csak három napra tervezi, mutatja, hogy ők igenis súlyt fektetnek arra, hogy az indemnitást megkapják s hogy két hónappal ismét meghosszabbítsák hatalmukat.

Nem lesz királyi kézirat.

Budapesti tudósítónk táviratozza: A miniszterek mai tanácskozásuk után megint igen rózsaszínben látják a világot. Széltében hirdetik, hogy a legjobb kerékvágásban van minden. Egyet azonban kifelejtene. A pénteki ülést, amikor minden bizonnyal hamarosan el fog menni a kedvük a korai dicsekedéstől.

A mai minisztertanács után, amely délután két órakor ért véget, Apponyi Albert gróf örömmel ujságoita a hírlapíróknak:

— *Megvan minden.* Jó kerékvágásban vannak az ügyek.

Wekerle Sándor miniszterelnök a következőket mondta az újságíróknak:

— A mai tanácskozáson megtárgyaltuk, hogy milyen formában terjesszük elő a Ház pénteki ülésén az indemnitást.

— Lesz királyi kézirat kegyelmes uram? — kérdezte Wekerlét egy újságíró.

— Dehogyan lesz — válaszolt a miniszterelnök. Szó sem volt róla. Nem tudom honnan veszik az ilyesmit elő az urak.

Azt a hirt, hogy a kormány a pénteki ülésen az indemnitással együtt a rendes költségvetést is beterjeszti, a felhivatalos Budapesti Tudósító is megcáfolja.

Lukács és Héderváry a királynál.

Budapesti tudósítónk táviratozza: Politikai körökben nagy feltűnést keltett ma, hogy Lukács László és Khuen-Héderváry gróf meghívást kaptak a királyhoz Lukács és Khuen pénteken délelőtt jelennek meg audiencián a király előtt. Meghívójukban kifejezetten van feltüntetve, hogy nem a kormány előterjesztése folytán történt a meghívásuk.

Budapesti tudósítónk táviratozza: Alkotmánypárti körben ma élenken tárgyaltak Lukácsnak és Hédervárynak meghívását, amit a miniszterek meg is erősítettek. Hogy mi a célja ennek a

meghívásnak, azt ezideig még nem tudják.

A Kossuth-párt értekezlete.

Budapesti tudósítónk táviratozza: Kossuth Ferenc és társai ma este a Pannónia szálló külön helyiségében értekezletre gyűltek össze, amelyen a bizottságban megüresedett tagsági helyekre történtek választási előkészületek. E célból a kandidáló bizottság tanácskozássra vonult vissza. A választás azonban a holnap délután tartandó folytatólagos értekezletre maradt.

A Thaly-émlékünnep.

Fényes felolvasó ülés a Csokonai-körben.

A Csokonai kör felolvasó ülése, amelyen Thaly Kálmán emlékének áldozott, fényes emlékünnepé várt. Azaz tették első sorban a közönség százai, akik zsufolásig megtöltötték a Bika dísztermét, azaz a megjelent nagyszámú előkelőségek, azaz a rendkívül tartalmas és egyes számaiban igazán ragyogó műsor. Az emlékünnep hivatalsan képviseltették magukat: a református, a római katolikus, a zsidó egyház, a városi tanács, a főiskola, a református, a római katolikus főgimnázium, a gazdasági akadémia, a reáliskola, a polgári iskola, a királyi tábla, a kir. ügyészség, üzletvezetőség, postahivatal stb. Tekintélyes küldöttséggel vett részt a függetlenségi párt, kelemenesen vegyült a polgári ruhák közzé néhány katonai egyenruha, a csendőparancsnokság küldte tevé és vendégkép elátogatott hozzánk Papp Elek orsz. képviselő, Thaly Kálmánnak egyik legrégibb barátja és éveken át lakótársa. Távirattal üdvözölte a Csokonai kört Bakonyi Samu képviselő.

A gazdag műorból kiemeljük Géresi Kálmán megnyitó beszédét, amelyben kifejtette, hogy milyen szép, befejezett egész volt Thaly élete, aki megvalósulva látta ősz fővel azt, am élt ifju szívvel lángolt; föltámadt ugyanis a kuruc korszak iránti érdeklődés és itthon nyuszanak Rákócziak és bujdosó társainak hamva. Igen tartalmas munka volt Boldisár Kálmán felolvasása, amely felölelte a nagy tudósnek egész történelmi működését, és amelyet hatásosan fejezett be az a gondolat, hogy más történetírók élő fejedelmeknek udvarolnak, Thaly Kálmán maga egész tehetségét és munkakerjét egy megholt fejedelemnek áldozta. Szép, ke-rekedt formában méltatta Kőrösi Kálmán Thaly költeszetét; előadását nemcsak az ilyen alkalommal szükséges szónoki lendület jellemezte, hanem a sorokból ki volt olvasható, hogy Kőrösi sem járul a műsák berkeiben.

A közönségnek még inkább a szívéhez szólottak a remek zene- és énekszámok. Zöldy Manci ismert művészetét ragyogtatta, mikor hegedűjén megszólaltatta a legszebb kuruc nótákat. Mélyen meghatották a hallgat-ságot a főiskolai énekkar énekszámai; már a lépdalokkal zajos tapsot aratott az énekkar, a na y gonddal és művészi odaadással betanult kuruc nótákkal pedig teljes dicséretet érdemelt; Mácsai Sándor ismét megmutatta, hogy kevés hivatottabb karmester van nálánál. Meg a Nemeth Károly szavallata és Rácz Károly muzsikája is nagyban nozzájarult az est sikeréhez, amelyet talán csak az rontott, hogy kelletténél vala mivel hosszabbra nyult. A megjelent előkelőségek, köztük Papp Elek képviselő és Kovács József polgármester meleg hangon nyilvánítták a Csokonai kör vezetői iránti elismerésüket a Thaly Kálmán nagy nevéhez méltó módon lefolyt szép emlékünnep sikeres rendezéséért.

A vármegyei székház.

Hajduvármegye közgyűlése.

Terjedelmes tárgysorozattal tartott ma délelőtti közgyűlést Hajduvármegye törvényhatósági bizottsága. A közgyűlés napirendjén csak egy-két érdekesebb ügy szerepelt, a többi javarészt adminisztratív természetű ügy volt. Nagyobb emeót a vármegye-ház építésének dolga, továbbá Sopron vármegye egy átírata okozott, mely utóbbiról lapunk más helyén számolunk be.

A közgyűlésről szóló tudósításunk itt következik:

A vármegye közgyűlését 9 óra után nyitotta meg Weszprémy Zoltán főispán. Beszédében megemlékezett a törvényhatóság gyászáról, amely Lengyel Endre gör. kath. vikárius, dorogi törvényhatósági bizottsági tag halálával érte a megyét. Indítványozza, hogy buzgó közéleti munkásságára való tekintettel az elhunyt emléke jegyzőkönyvileg örökíttessék meg.

A napirend első tárgya az alispáni jelentés volt, melyet az elmúlt negyedév eseményeiről Kovács Gyula alispán terjesztett a közgyűlés elé. Legfontosabb a jelentés azon része, mely a kivándorlásról szól. A vármegyében a kivándorlás nem veszedelmes. Utólevet alig kérnek az alispáni hivatalból. A jelentést a közgyűlés tudomásul vette.

A földadó kataszter megálapítása ügyében a miniszter a megye földadó bizottságának megatalkítására intézett felhívást. A földadó bizottság 12 rendes és 12 pótagból áll. Megválasztottak rendes tagokul Zsembery Mikósa, Somossy Béla, Czeglédy Mihály, G. Tóth János, Csobány László, Csobány Ferenc, Balog Sándor, Mandel Leo, Harcsay Géza, Weszprémy István és Kömmerling János.

(A nyugdíjszabályzat módosítása.)

Ezután tárgyalta a törvényhatóság az alispán előterjesztését a vármegyei tisztviselők és szolgák nyugdíjszabályzatának módosításáról. Ennek lényeges része az, hogy az eddigi 40 éves szolgálat helyett 35 év állapítatik meg. Az özvegyek nagyobb nyugdíjat kapnak, mint eddig, úgy, hogy megelhetőségük biztosítva lesz. Igen humanusan gondoskodik az új szabályzat a díjnokokról is. A közgyűlés egyhangulag elfogadta a javaslatot.

Az 1910 évi főcsorozáshoz megtette a törvényhatóság a szükséges intézkedéseket. Polgári nőkölkü: Somossy Béla, Csobány László, G. Tóth János, Csapó István és Kömmerling János választották meg.

(A főispán beszél.)

A vármegye közigazgatási bizottságából Weszprémy István, Padrah Sándor, Kömmerling János, Kiss Ferenc és Major Gyula ez év végével kilépnek. A közgyűlés ugyanezeket választotta meg újabb 3 évre.

Választás előtt a főispán a következő szokatlan kor-esbeszédet mondta:

— Tekintetes törvényhatósági bizottság! Mielőtt a szavazást elrendelném, tudomására hozom a bizottsági tag uraknak, hogy a most kilépő bizottsági tag urak mindnyájan kivétel nélkül teljesen megérdemlik, hogy újból megválasztassanak. Kötelességeket hiven elvégezték. Azért nem méltóztassanak abból senkit kihagyni, méltóztassanak őket újból megválasztani.

— Hérem szíves meggyőződést szerezni.

Tisztelettel

KOSTYA JÁNOS

ékszerész.

A nagyérdemű közönség becses figyelmébe.

Kostya János

ékszerüzletében Széchenyi-u. 1. a kistemplom mellett, december hóra mélyen leszállított árakban

lesznek kiszolgálva a legszebb valódi, arany, ezüst és briliáns ékszerek, férfi és női arany és ezüst zseborák és alkalmi ajándék-tárgyak.

A függetlenségi párt hivatalos jelöltje megbukott a főispán kortes beszédére.

(Vihar a vármegyeház körül.)

A vármegyeháza építése ügyében tett előterjesztést az alispán. Az új székház ügyében korábban hozott határozatot a vármegye, de a belügyminiszter eddig nem hagyta jóvá. A közgyűlés feliratot intéz a belügyminiszterhez a sürgős jóváhagyás miatt. Az állandó választmány javasolja, hogy a már előbb megszavazott 2 százalékos pótdát a jövő évben követhessék.

Nagy zaj tört ki erre.

— Menjünk Bőszörménybe!

— Oda vigyük a székházat!

— Ha Debreczen nem ad telket, ne terheljük a megyét!

Az első felszólaló azt indítványozta, hogy vegyék le a kérdést a napirendről.

Kovács Gyula alispán utal a vármegyei székházépítés ügyének történetére. Tudomására adja a közgyűlésnek, hogy a belügyminiszter a vármegye felterjesztését, melyben 400 ezer korona államsegélyt kér az építésre, azért nem intézte el, mert az általánosan politikai viszonyok nem engedték eddig. Erdemileg döntönn az alkalommal a közgyűlés. Ilyen székházban nem lehet maradni. Az a bérése az alispánnak, hogy a már megszavazott 2 százalékos pótdát kivételét és behajlását engedélyezze. Hangsúlyozza, hogy erre nem az a szükség, mert új székházat épít a megye, hanem azért, hogy legyen alap arra, hogy a mennyiben a megye a restaurálás mellett döntene, ez ne ütközzék akadályokba.

Lengyel Imre válaszol arra a bőszörményi hangokra, melyek szerint a megyét Bőszörménybe kell vinni. Azt hiszi, hogy a bőszörményi bizottsági tagokon kívül senki sincs, aki ezt óhajtana. Az alispán nem kíván egyebet, mint hogy szükség esetén reparálthassa a megyeházát. Ha pénz nincs, ezt se lehet végrehajtani. Támadja a belügyminisztert, hogy a vármegye 4000 ezer korona államsegélyt nem utalta ki. Elfogadja a pótdát kivételéről szóló javaslatot.

Oláh Imre kijelenti, hogy nem fogadja el az állandó választmány javaslatát. Vegyék le az ügyet a napirendről.

Rásó Gyula nyug. alispánnak az a nézete, hogy nem kell új vármegyeháza, azonban ki kell javítani ezt a rozszant épületet. Az alispánnak meg kell adni az anyagi erőt, hogy a kijavítási munkát elvégeztethesse.

Simon Károly jó lelkiismerettel nem tud belemenni abba, hogy a pótdát kivételét kijavítsa. Új székházra pedig szívesen adoz.

Kovács Gyula ismételt figyelmébe ajánlja a közgyűlésnek, hogy a javaslattal egyedül az a célja, hogy a székház-építésre alapot teremtsen a vármegye. Kéri a közgyűlést, hogy fogadja el a javaslatot.

(A rozszant megyeháza.)

Latinovics Mihály a vármegyeháza rozszant állapotát festi beszédében. Felemli, hogy a hivatalok egészségtelenek. A kijavításra csinált tervet, mely szerint mintegy 80 ezer korona szükséges a célra. Kölcsonókkal való fedezetet nem tart célravezetőnek. Ha a székházat megakasztják óvni a bedőléstől, úgy a pótdát meg kell szavazni.

Weszprémy Zoltán kijelenti, hogy nincs az országban még egy vármegye, amelynek pótdát ne volna.

A közgyűlés nagy többséggel a 2 százalékos pótdát megszavazását elhatározta.

Ezután számos kisebb jelentőségű ügyet tárgyalt le a közgyűlés gyorsforgyalmában s déra véget is ért.

Mulatság.

— A Polgári Asztaltársaság e hó 18-iki szombat esti cabarója iránt város szerie óriási érdeklődés mutatkozik, ami nem is csoda, mivel oly fényes műsort állított össze az agilis vezetőség, hogy annak

minden száma valóságos szenzáció. Itt van először is Gyöngyi Izsó, aki valóságos „Gyöngyi“-csélyt tart ez alkalommal Jolán leányával együtt. Már ezekért a számokért is érdemes oda elmenni. A többi számok is mind olyanok, hogy az ott megjelenőknek bizony egy rendkívül élvezetes estben lesz részük. Műsor után a megjelentek közt tombola tartatik, utána pedig reggelig tartó tánc Rácz Károly teljes zenekara közreműködésével. A meghívók már szétküldtek, ha azonban valaki tévedésből nem kapott volna és arra igényt tart, forduljon aziránt Aczél Henrik könyvkereskedésébe, ahol a jegyek is kaphatók.

A belga király újból rosszul van.

Lipótot ismét megoperálják.

Nem fogadja a leányait.

Lipót belga király állapota ma ismét rosszabbra fordult. A tegnapi műtét után enyhítő javulás állott be ugyan, azonban a nagyon is agresszív fellépést bajnak nem tud ellentánni a királynak előregedett szervezete. A tegnapi műtét csak részleges volt s ta'an holnap újabb operációt végeznek a nagy beteg királyon. Általában az a vélemény, hogy II. Lipótnak napjai megvanak számlálva.

Brüsszelből táviratozzák: Klementina hercegnő és a fiandriai grófné, valamint a király egész környezete eredménytelenül fáradoztak, hogy a királyt két leánya, Lujza és Stefánia hercegnőket illetőleg más hangulatra bírják. Arra kérték a királyt, hogy legelőbb halálos ágyán nyújtson kezét békülésre a két hercegnőnek, de a király hajthatatlan maradt és az összes békítési kísérletekre határozott nemmel válaszolt. Lujza hercegnő hír szerint már Kölnbe érkezett és megérkezését Brüsszelbe még ma várják, de a kastélyban nem fogják fogadni.

Párisból táviratozzák: A *Matin* budapesti tudósítójának Lujza hercegnővel folytatott beszélgetését közli: A hercegnő elmondta, hogy három nap előtt táviratot intézett a király magántitkárához, kérve, hogy eszközölje ki a királynál, hogy őt betegágyánál fogadja.

Táviratomra huszonnégy óra múlva válaszoltak — mondotta a hercegnő — és pedig két távirattal. Az egyik távirat lakonikusan közölte, hogy a műtét küszöbön van, a másik pedig azt, hogy a műtét sikerült. Kérdésekre nem kaptam választ. Erre én újabb táviratot intéztem a titkárhoz, melyben örömmel fejeztem ki azon, hogy a király tul van minden veszélyen és remélem, hogy kérésemet közölni fogják a királyllyal. Eme táviratomra nem kaptam választ.

Brüsszel, december 15. Stefánia fő hercegnő Brüsszelbe megérkezett s mielőtt atyját megátogatta, nővérének Klementina hercegnőnek látogatását fogadta. A király állapota valóságos. Stefánia hercegnő, ugylátszik, sikerrel érvényesítette befolyását, hogy nővére Lujza hercegnő is meghívassék, bár a meghívó ez ideig nem ment el.

Brüsszelből táviratozzák: A király állapota rosszabbra fordult s felépüléséhez kevés reményt táplálnak. Valószínű, hogy holnap újból megoperálják a királyt. — Egy

brüsszeli újság említi a király állapotával kapcsolatban, hogy Lipót morganatikus felesége, Haughan bárónő, csak néhány héttel előltt egy leánygyermeket szült.

Színház és Művészet

A színház műsora.

SZERDA: *Taifun*, színmű. Bemutató előadás. Bérletszűnet.

CSÜTÖRTÖK *Taifun*, színmű. C) bérlet.

PÉNTEK: *Taifun*, színmű. A) bérlet.

SZOMBAT: *Taifun*, színmű. B) bérlet.

VASÁRNAP: Délután *Buridán számara*, bohózat. Este *Tilos a csók*, operett, Bemutató előadás.

Taifun.

(Színmű 4 felvonásban. Irta: Lengyel Menyhért. Először játszották Debreczenben 1909. dec. 15-én.)

Lengyel diadalmas színműve, melyet a budapesti Vig-színházban napról-napra szűfolt ház el' tt játszanak s mely a vidék nagyobb színpadait is bejárta már, végre hozzánk is elkerült s örömmel konstataljuk, hogy a debreczeni „Taifun“-előadás meg tudta jeleníteni és éreztetni a darab szépségeiből mindazt, amennyit egy jobb vidéki társulatnak egy ilyen nagy feladat megoldásában módjában áll megjeleníteni és éreztetni. Lengyel Menyhért drámája a legkülönösebb és legeredetibb színpadi-művek közül való. — A mellett, hogy erős szenvedély mozgatta, megkapó cselekvényt perdít le előttünk, az exotikumok iránt való érdeklődésünket is megcsiklandozza s a finom és halk lírára vágyódásunkat is kielégíti. A darab alapötlete már magában véve is olyan, mely viharos drámának, exotikus különösségeknek s bájos lírának magvát egyaránt rejti. Egy javán embert látunk, tajját egy olyan népközösségnek, mely érzésvilágából évezredekben át ki tudta küszöbölni a megrázó és felforgató szenvedélyeket, mely inkább szívóssá, kitartássá, semmint váratlan és friss mozgalmakkal haladt előre a maga fejlődésében. Gondoljunk csak a japán harcosokra, akik a legújabb időkig, olyan pajzsokkal mentek ütközethez, melynek legyező formája volt: s gondoljunk a japán költőkre, akik közül a leghíresebb, bár a rettentő, a fél-Japánt romba döntő földindulást akarta megénekelni, a borzalmas jelenetek megírásánál mégis finom sötédes arisztikumus részleteket látott meg legnagyobb számmal: piros teglácskák esőjéről s ledőlő gerendák furcsa halmazáról beszél. Ennek a különös, kedves, szívós, de nagy szenvedélyekkel nem ismerős népek egy emberét állítja elénk Lengyel, egy olyan emberét, akinek a lelken átcsap az európaiak szenvedélye s éppuaz összetör, letarolja ezt a nem európai mértkü lelket, mint a taifun, a japán szigeteket felárasztó vihar, a békés, csöndes japán házikókat.

Ezt a finom és bizarr ötletet darabjának négy felvonásában hatásos drámává építi Lengyel. Oly hatásos drámává, hogy olykor-olykor szinte bánt jeleneteinek nagyon is színpadi csattanósága. Tokeramo dr., a japán férfi egy hiszterikus, szenvedélyes, könnyelmű nővel való viszonyában ismeri meg a rettenetes, lebirhatatlan, pusztító szenvedélyt. Épen azok a jelenetek, melyekben a szenvedély rettenetessége megrohanja a japán dokort, épen ezek a jelenetek vannak szinte bántó ru innal megírva. A hiszterikus nő szeszélyes asszociációi, hirtelen forduló odaadó rajongása és ingerlő, tébolyító, utálat-mutatása a véletlelég részletesen és pontosan vannak mérlegelve, beállítva és kihasználva. Kevesebbet mutatva többet éreztethetett volna meg az író. De viszont azok a jelenetek, melyekben a szenvedély első felvonásvég gyönyörű kettőse, valamint

Legjobb a Békési Róza „Csikós“ színszappana.

a pusztulást megrajzoló negyedik felvonás jelenetei megrendítően emberiek s egyszerűek. Ezeknek a jeleneteknek a szépségét aztán pompásan készíti elő és fokozza a színes miliu-rájz (pl. a japánok tea-estjének kedves jelenete) és a finom zokogású líra (pl. Tokeramo első felvonásvégi emlékezései a hazájáról). A külső sikert a japán csoportban kifejezésre jutó erős nacionalista-érzés is biztosítja a darabnak.

Az előadás sikerült volt. Zilahi Tokeramo dr. ja különösen a második felvonás tól kezdve bontakozik ki. Az első felvonásban még inkább automata ember volt ahelyett, hogy csak felszeg és szűkszavú lett volna. Az illa megfojtásának s a haldoklásnak jeleneteiben aztán megmutatta, hogy egy kiváló művész-talenti mit tud csinálni ebből a szöfukar, felszegen mozduló japánból. — Hangjái, — különös mozdulatai és elcsuklái megrendítően éreztették annak a szörnyű taifunnak a rombolását, mely Tokeramo lelkében dúl. Hahnel líra ja ennek a kiváló művésznőnek is a legkiválóbb akitásai közül való volt. Második felvonásbeli nagy jelenetében a kiváló ügyességgel detail-irozott hisztérika-jel neben a kisebb nuancot se hagyta kiaknázatlanul. Huzella kis szerepében tájos és közvetlen volt. Külön dícséret illeti Lugosi kitűnően sikerült Lindner-jét. A többiek is, különösen a japán-csoport személyesítői jók voltak, a rendezés is a darab kiváló kvalitásaihoz méltó. A szépszámu közönség sok és zajos tapsa mutatta, hogy a „Taifun“ az idény legnagyobb sikerű darabjai közé sorakozik.

Tilos a csók. (A színházi iroda jelentése.) A legközelebbi énekes újdonsága a színtársulatnak Pásztor Árpádnak és Vínóze Zsigmondnak, a Király-színház első karmesterének három felvonásos nagy operettje, a *Tilos a csók* lesz. A darabból már erősen folynak a próbák a színpadon és így már a szebbnél-szebb ének- és zeneszámok is teljesen érvényesülnek. Különösen nagybátásúnak ígérkezik az első felvonásban egy csalogatókettős, melyet Szilassi és Ligeti adnak elő, egy altató dal, melyet Zilahiné, Horváth énekelnek, Zilahiné szeriós belépője (valóságos opera-ária), egy trombitás-kettős, Szilassi és Árkosi játék-duettje; továbbá nagyon népszerűnek ígérkezik egy harmadik felvonásbeli kuplé, melyet Szilassi és Ligeti adnak elő. Bájos szám az évődő-duett Zilahiné és Horváth közt. Végül egy pompás, nagy stílusban tartott induló, melyet az összes szólók és a kar énekelnek a király bevonulása alkalmából.

Buridán szamara. (A színházi iroda jelentése) Ez a nagyszerű kacagató bohózat vasárnap délután kerül színre mérsékelt helyekkel, a főbb szerepekben Báthori M., Zilahi Gyula, Gazdy, Hahnel, Mártonffy és Lugosival

A függetlenségi párt irattára.

Kossuth elvitte magával.

Justhék pörrel követelik vissza.

Budapesti tudósítók táviratozza: A függetlenségi pártkörben tegnap este nagy fehéborodással tárgyalták azt a körülményt, hogy Kossuth a párt irattárát már hónapokkal ezelőtt lakására vitette és most nem akarja kiadni.

A pártklubok életében páratlanul álló esetről a következő információkat kaptuk:

Ez év nyarán, amidőn a Teleki Árvéd gróf ivével a pártszakadás első jelei mutatkoztak, Kossuth Ferenc a függetlenségi párt irattárát tartalmazó szekrényt lakására vitette, ahol azt kiürítette és azután az üres szekrényt visszazároltatta a klubba. Az irattárban olyan akták is voltak, amelyek abból az időből származtak, amidőn Kossuth Ferenc még Olaszországban lakott. Midőn most Justh Gyulát a part elnökvé választották, megbizta ifj. Madarász József képviselőt, a klub titkárát, hogy menjen Kossuthhoz és követelje vissza a párt irattárát. Madarász tegnap Justh Gyula hivatalos

írásával megjelent Kossuth lakásán. Csak nagynehezen tudott Kossuthhoz bejutni, aki kijelentette, hogy az irattárt nem adja ki Kossuth azt mondotta, hogy az irattár a Kossuth-párté. Különben az aktákat, mint a saját tulajdonát tekinti, mert a pártot ő hozta együvé.

Kossuth ezután még szemrehányást tett Madarásznak, hogy éppen ő vállalta magára ezt a küldetést, ő, aki Kossuthnak köszönheti mandátumát. — Madarász erre hangsúlyozta, hogy ő hivatalos misszióban jár és különben is nem tekinti magát Kossuth protekciós fiának, mert nem is Kossuth ajánlatára választották meg. Ezután Madarász eltávozott.

A függetlenségi pártklubban Kossuth eljárása nagy felháborodást keltett. Konstatáltak, hogy Kossuth már a nyáron tervezte a párt kettészakadását. Hibáztatták azt is, hogy Kossuth minduntalan hangoztatja, hogy a képviselők neki köszönhetik a mandátumot, melyet pedig a választóktól kaptak.

A függetlenségi párt elhatározta, amennyiben Kossuth az irattárt nem adná ki úgy *per utján* fogják azt tőle követelni.

340 oldalra terjedő naptárunkat csakis előfizetőink kapják díjtalanul. Hátralékosok pedig tartozásuk ki egyenlítése után. Új előfizetők akkor, ha legalább 3 hónapot befizetnek.

HIREK

— **A kormány bukás előtt.** Budapesti tudósítók táviratozza: A Kossuth-párt ma este, a formai értekezlet után rendkívül nagyfontosságú tanácskozást tartott, amelynek hangulatán már meglátszik a hirtelen közbejött Lukács és Héderváry hihallgatásnak nyomai. A Kossuth-párt, most ugyszólván az utolsó órában arra az álláspontra helyezkedett, hogy kimondta, miszerint elvileg nem fogadja el az indemnitást és hogy a pénteki ülésen nem is szavazza meg. A politikai körökben nagy szenzációt keltett mai értekezleten, amelyen Kossuth Ferenc elnököt, Bethlen István gróf egy terjedelmes indítványt adott be Bethlen István gróf hosszas megokolással azt indítványozta az értekezleten, hogy ne tegyék pártkérdéssé a kormány indemnitási javaslatát s arra kérte a képviselőket, hogy a pénteki ülésen ne szavazzák meg a kormány indemnitási javaslatát. Indítványozza, hogy a párt terjedelmes feliratot az uralkodóhoz s kérje meg arra, hogy egy olyan kormányt nevezzen ki, amely az ország ügyeit, számolva körülményekkel, az összes pártokkal megfelelőleg, sikerrel tovább vezesse. Apponyi Albert gróf volt, aki a mellett volt, hogy ha már nem is tesz pártkérdéssé az indemnitást, de föltétlenül meg kell szavazni. Ilyen értelemben szólalt föl Deésy Zoltán államtitkár is. Hoitsy Pál az indemnitás ellen volt. A párt túlnyomó többsége az indemnitás ellen volt. Kossuth Ferenc elnök, aki most szinte kellemetlen helyzetbe került, kibuvót keresett és talált, amennyiben azt indítványozta, hogy Bethlen István gróf javaslatát helyesbítés végett adják ki egy szűkebb körű bizottságnak. Tény az, hogy mind ebből most már a leghatározottabban kiviláglik, hogy a Wekerle-kormány „óhaja“ talán egy-két nap múlva beteljesedik és a kabinet távozik. Most már megtalálták a magyarozatát Lukács és Héderváry közbejött meghívásának is. A király most valószínűleg ezt a két politikust bizza meg az újabb tárgyalásokkal.

— **Előkelő vendégek Debreczenben.** A mai napon több illusztris vendég érkezett Debreczenbe. Városunkban időzik reggel óta Fleschl Sándor budapesti dán konzul, Waldburg Ernő báró és Ancsek Béla dr. egyetemi tanár. Az előkelő vendégek a Royalban szálltak meg.

— **Bakonyi távirata a Thaly-ünnepélyre.** Bakonyi Samu országgyűlési képviselő, aki most Bazalben tartózkodik, a következő tavisratot küldte a mai emlékünnepre:

Nagyságos Géresi Kálmán úrnak
a Csokonai kör elnökének

Debrecen (Hongry.)

Thaly Kálmán emlékének most csak innen hódolhatok, há az kegyelettel üdvözölve Csokonai-körünket mai magasztos ünnepén.

Bakonyi Samu.

— **A presbyterium ülése.** A debreczeni református e váh december hó 17-ikén pénteken délután 3 ór kor az egyház tanács-termében presbyteri gyűlést tart. melynek rapirendjén szereplő ügyek közül ezek a legfontosabbak: Esperes körlevelében ajánlja Somogyi Sándor szobrász által készített Kálvin-szobrot. Esperes körlevelében Mikszáth Kálmán műveiből rendezendő jubiláris kiadás pártolását kéri. Az egyházkerület határozata a gyakorló iskolai tandíj kárpótlásának ügyében. Az egyházkerület határozata a főiskola igazgatótanács tagjainak 1910. március és április hónapjaiban újból választása tárgyában. A lelkeszi kar javaslata a vallásügybeni szövetség gyémontására nézve. A parochialis bizottság javaslata a tanítók fizetésének rendezése tárgyában. A parochialis bizottság javaslata Száll István és Nagy András énekezők részére 400—400 kor. fizetésjavítás folyóvá tételére vonatkozólag. A városi tanács átirata a Varga utcai részben építendő templom helyére vonatkozólag. Nagy László számvevő lemondása és kérése 800 kor. kezdij adásá ért. Kovács János vallásügyi tanács elterjesztése és kérvénye összes járandóságának s ebben korpótlékának is, 1909. szeptember 1-től folyóvá tételére iránt. A gazdasági bizottság ez évi 1491. számu végzése a tanítótestületnek 400—400 K dr. gazdasági pótlék adása iránti kérvénye tárgyában.

— **A villamos telep és vízgázgyár bemutatása.** Két-eg este, hogy Debreczen városának leértékesebb vállalata a világi-tási vállalat. Amellett, hogy az egész országban a legolcsóbb világi-tási anyagot a debreceni világi-tási vállalat szolgáltatja a közönségének, a város háztartásához igen jelentékeny összeggel járul hozzá. A vállalat ugyszólván napról-napra fejlődik s éppen a közelmúltban érte meg két hatalmas irányban való terjeszkedését a villamos telep és a vízgázgyár létesítésével. A villamos telepet és a vízgázgyárt ma délután mutatták be a sajtó képviselőinek Debreczeni Jenő igazgató és Aberle Rajmund helyettes igazgató. A működésben levő hatalmas telep gyönyörű berendezése valóban látványossá számba megy, amely nemcsak kiváló jövedelmi forrása, kitűnő kulturális intézménye a városnak, hanem egyik büszkesége is.

— **Rálóttek a fiumei gyorsvonatra.** Fiuméből táviratozzák: A ma este Fiuméből Budapestre induló gyorsvonatra, Sussak állomásnál egy ismeretlen tettes rálótt. A golyó egy hálófülke falába furódott és senkiben kárt nem tett. Ezen a vonaton utazott Nákó Sándor gróf fiumei kormányzó s azt hiszik, hogy az ismeretlen lövöldöző Nákó Sándor gróf ellen akart merényletet követni.

— **Az ötödik osztrótki felolvasóest.** A római katolikus fogimnázium dísztermében ma délután 5 órakor tartandó ötödik felolvasó est musora a következő: 1. Sztójánovits „Beteg leány“, előadja a Svetits-intézet tani önképzőjének enekkara. 2. „Rákóczi phantázia“, zongorán előadja Mártonfalvy György. 3. „Assisi Sz. Ferenc“, írta

és felolvassa Schweighoffer János dr. 4. „Magyar ábránd”, szerző Schuppe Ferenc (zongora hármassal), előadja I. hegedű Shuster József, II. hegedű Göbler Géza, zongora Mártonfalvy György. 5. „Nemancipáció”, monológ, előadja Vass Jolán urleány. 6. a) Levél-ária, a „Repp Van Winkle című operette, b) a „Két veréb”, előadja Liszt Ferike urleány, zongorán kíséri Mártonfalvy György. 7. Karácsonyi történet, írta Mihalovits Jenő, felolvassa Husz Lajos. Ezen érdekesnek ígérkező felolvasó estére jegyek kaphatók Antalffy József főtéri könyv- és zeneműkereskedésében.

— **A nap halottal.** A debreczeni állami anyakönyvi hivatalnál ma a következő haláleseteket jelentették be: Szabó István ref. 84 napos, Kelemen Erzsébet ref. 17 hónapos, özv. Csúrka Jánosné ref. 87 éves, Kemény N. ref. 5 óra.

— **Műbarátok** vegyenek karácsonyra egy szép gummi nyomatot. Egyedüli készítőjük Némethy férjeképek műterme.

— **Nagy tűz Miskolcra.** Miskolcra tudósítónk telefnozza: Tegnap este hét órakor tűz ütött ki Papp Lajos gazdálkodónak házában. A tűz a szénkőházban ütött ki s közel hatszáz korona értékű takarmány égett el.

— **Egy munkás balesete a vagongyárban.** Súlyos baleset történt ma a vagongyárban. Kovács István 38 éves vasmunkás ma délután a kovácsműhelyben dolgozott. A gépek között járván, egy kerék lezuhant Kovács István lábára s a szerencsétlen munkás olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy be kellett szállítani a kórházba.

— **Agyonverték a falu rosszát.** Bugy Juon valóságos réme volt Ószentanna községének. Életének legnagyobb részét a feyházban töltötte és csak néhány hét előtt szabadult ki onnan. Alig, hogy hazaérkezett, újból elkezdte garázdálkodásait és valóságos rémületbe tartotta a község lakosságát. Mindenkiel verekedett és a verekedésnek vége rendszeresen bicskázás volt. E mellett senki jószága nem volt tőle biztonságban. A lakosság megsokalta Bugy garázdálkodásait és a szomszédai, névszerint Miskolci Illés, Felicsán János, Bunar Konstantin értekezletre jöttek össze, amelyen megállapították abban, hogy a községet megszabadítják Bugy Juontól. Tegnap este megállapított terv szerint megölték, amikor hazafelé tartott, azután mindhárom megrohanta és bottal leütötte. Bugy Juon rövidesen meghalt. A három gyilkost a csendőrség letartóztatta.

— **Osztálysorsjáték.** Budapesti tudósítónk sürgönyzi: Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő számú sorsjegyek nyertek:

1000 koronát nyertek: 14929 83920.
500 koronát nyertek: 88084 66760
74302 95833 107843.

300 koronát nyertek: 654 11895 15724
20593 21969 24842 25055 30381 81597 32070
39128 39166 41687 47162 48133 49745 52763
55656 58673 60366 62314 69921 70183 72318
69921 70183 72318 82762 83934 84073 85349
94878 96817 98616 99202 99431 99552 101115
103697 1050a3 106629 106903 106274 109119
109933.

A többi kihuzott számok 120 koronát nyertek.

— **A Néptakarékpénztár mint szövetkezet Piacz-u. 75.** sz. a heti biztosítással kapcsolatos noszu lejárati kölcsönöket nyújt.

— **Gumi különlegességek Györfy Testvéreknek Piacz-u. 30.**

— **Alföldy László** tánciskolájában Szent Anna u. 22. sz. gyönyörű sikerrel fejezte be az első tanfolyamot és megkezdte a beiratkozásokat a második tanfolyamra, mely December hó 11-én Szombaton d. u. 6 órakor kezdődik meg. Beiratkozásokat elfogad bármely időben. Telefon sz. 735.

— **Kugler cukorkák** főraktára Hegedűs és Sándor könyvkereskedésében Kossuth-utca 11. Karácsony és újévre legalkalmasabb ajándékok.

— **Megnyílt a baba menyország!** Kossuth u. 4. szám alatt. Babáknak ingyen, Papáknak és Mamáknak olcsó pénzért, csak rövid ideig látható.

— **Oriai választék** van téli férfi, fiú és gyermekruhában a kistemplom melletti saroküzletben Grünfeld Adolf és Társánál

— **Könyvet vegyen** vegyen karácsonvi ajándékba. Or ai választék Antalffy Józsefnél,

— **A legszebb** női kiegészítők, pénzszivar- és cigarettatartozék eredeti gyári áron kapható Mertzé Henrik áruházában, Kessuth-utca 4. szám.

— **Csodaszép és szolid** a Petőfi-téren létesített új „Nemzeti Kávéház” ahol mindennap Veres Tóni zenekara hangversenyezik.

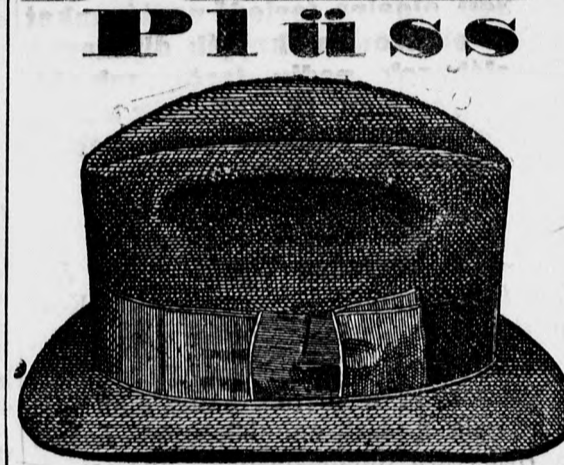
— **Talpon teljes szövege** megjelent Antalffy Józsefél Telefon 612

— **Szylveszter-estélyére** a Royal-szálloda külön helyiségei kibérelhetők.

— **Bámulatos** olcsón vehet most képes mesés könyvet, levélpapírt és más karácsonyi ajándékot Aczél antiquáriumban.

Kolibri szivarkahüvely feltétlenül izlelje meg minenki kaph. Harmathynál Fűvészkert-u.

FŐVÁROSI BAZÁR
Debrecen, Simonffy-utca 1. sz. Bérpalota.

Plus
KALAP
ujdonságok
Lengyel Samunál
Piacz-utca 43. sz.
Törvénykezés.

A bajai milliós nyeremény. Budapestről táviratozzák: A milliós sorsjegynyeremény ismeretes ügyét ma tárgyalja a Kuria harmadik büntető tanácsa Zsitvay Leo elnökiésével. A vádlott a bajai bank könyvelője, Wagner Sándor, aki ellen család és okirathamisítás miatt emelt vádat az ügyészség. A szabaddai törvényszék annak idején főmentette, a szegedi ítélőtábla azonban elítélte két és fél évi feyházra. A vádlott és a védők, Veisz Sándor dr. és Desi Géza dr. felebbtek s így került az ügy a Kuria elé. A tarácsban Weisz Károly dr. kuriai bírószerfált, a vadat Balogh György dr. helyettes koronaügysz képviselte.

Molnár Ferenc Zador Lajos utóda
női divattermében.
Alkalmi vásár f. é. dec. 31-ig bezárólag, előnyös, mérsékelt árakban.
Csakis finom divatcikkek!
— ugmint Costüm posztók, valódi gyapju, ruha és blouz szövetek, színes és fekete selymek. —
Női és gyermek felöltők valódi szőrme és plüsch kabátok, boák és muffok, gyapju selyem és csipke blousok, színházi paetk és sebák.
— Mult idényről visszamaradt árak félárban árusítatnak ki. —

Donogán és Somossy

üzégnél

Debreczen, Kistemplombazár.

Megkezdődött a nagy

„Karácsonyi Vásár”

Elsőrendű árak kerü nek eladásra leszállított árak mellett.

Karácsonyi ajándékok legalkalmasabb
Fésű, Manicur és Parfum cassetek, Toilette tükrök, női kiegészítők
a legszebb választékban kaphatók
Stern József és Testvére kefégyár r. t.
városi raktárában Piacz-utca 22. sz.

Szenzációs olcsó árak
karácsonyra.

Mosó delén, jó minőség, karácsonyi ár . . . 25 kr.
Borduros kretonok . . . 26 kr.
Gyapju delén, ujminták . . . 50 és 57 kr.
Sport flanel 80 cm széles . . . ár . . . 21 kr.
Skót flanel 80 cm. sz. kockás . . . 28 kr.
120 cm. Angol szövet, igen erős, kar. ár . 55 kr.
120 cm. Női posztók színbén . . . 60 kr.

Ezen kívül szövetek, Zsenilia és selyem sálak, alsó szoknyák, alsó trikók, fehérneműk, vásznak, divatos batiszt és vászon zsebkendők szintén karácsonyi olcsó áron adatk el

Szépe Lajos
női divat üzletében. Kossuth- és Sas-
utca sarkán.

Legalkalmasabb
karácsonyi és újévi
ajándék

egy életnagyságu olajfestmény, amit bármily régi és rossz képről a legjobb kivitelben készít **20 koronáért**

Burg Izsó fényképész.
Debrecen, Kossuth-u. 24
Különlegességek karácsonyi és újévi fényképes lapokba
6 darab 2 korona 40 fillér.

Apró hirdetések.

Betöltendő.

Kereskedelmi végzett fiatal ember, ki könyvelésben jártas azonnali belépésre felvételt. Czim a kiadóban.

Adás-vétel.

Legdivatosabb blousok, kötények, alsó szoknyák, férfi, női és gyermek fehérneműk leszállított áron beszerezhetők Márton Gyula üzletében Piac u. 9. Uj harisnyák kötése és fejelések elfogadtatnak.

Uj rendszerű női férfi divatárak és butoreladás. A mai naptól kezdve minden hitelképes egyén kényelmes heti vagy havi részletfizetés mellett szerezhetheti be nálam szükségletét női divat cizmekben, női kabátok, férfi öltönyök, felöltők, mindennemű váznak és canavásznakban, saját készítésű cloth és Caschmir paplanokban, valamint egyszerű és modern butorokban. A készpénz melletti árnál mindössze 5% árkülönbség. Kaiser Salamon, Hatvan-u. 2.

Eladó a város belső területében fekvő Széchenyi utca végén egy hold 260 □ olyat telen is lakható nyaraló, mely áll teljesen gondozott parkból, 4 szoba (szilárd épület) és az összes modern mellékhelyiségekből levő ur lakásból, teniszpálya, villanyvilágítás, továbbá nagy gyümölcsös és kerti veteményeknek megfelelő földből. A legjutányosabb fizetési feltételek. Értekezhetni: Turai Farkas tudózkodó irodájában.

Welsz Ferencz épület és műbutor "asztalos" Hatvan utca 9. Készít minden az asztalos szakmába vágó munkákat elsősorú kivitelben, mérsékelt árban.

Bor 200 Hektoliter, Kitűnő Szerző, Rizling, Kövidinka. Hordónként is eladó. Molnár Lukácsnál. Debreczen.

Mindenféle villamos berendezéseket helyben és vidéken olcsó árak mellett legnagyobb szakértelemmel rendez be **FÖLDVÁRI L.** Cégtulajdonos: Földvári Mór. Debreceni első elektrotechnikai vállalat.

Kossuth utca 1. szám. — Telefon: 158. árak legelőnyösebb árak mellett csakis nálam szerezhethők be.

Eladó házak. Széchenyi utca 50. sz. ház 80,000 korona, a betéti. tartozás váltalása mellett; Arany János utca 59. sz. ház, ára 80 000 kor, mely 6 év alatt fizetendő le, addig természetesen 5 1/2 kamat fizetendő.

Lakás.

Egy szép nagy pinceszaktárhelyiség, száraz, világos, tiszta azonnal kiadó, értekezhetni Arany János utca 23. szám alatt.

Különféle.

Magánkutató iroda. Iskola utca 4. szám Kétyes megbízásokat, megfigyeléseket és nyorozásokat elvállal, úgy magán, mint családi ügyekre **Krámer József.**

Nagy csoda!

hogyan sikerült egy óragyár termékének egy részét megszerzőnem és addig, míg a készlet tart, **csoda olcsó áron árusítom.**

Serkentő óra 130 kr.

Finom lapos acél és nikkel óra 3 futól feljebb, női acél és ezüst órák, ugyszintén mindennemű fali órák csoda olcsón kaphatók

Gasparik F. órák és ókszer üzletében Debreczen, Hatvan-utca 2. sz. Vidékre utánvétellel is. Kérem a cégre vigyazni.

Viszonteladónak árkedvezmény!

Nincs többé szobafüst.

A JOHN-féle kéménytoldó

minden kéményt megjavít.

Leszállított olcsó árak

Kapható

Lukács Vilmos és Testvérénél

Hatvan-utca 5.

Légszuszre berendezett fejmosó és hajszárító

Női fodrász üzlet

Simonffy-utca 5. szám. (Tejpiacz.)

Elvállal mindenféle hajmunkák készítését a legdivatósabb kivitelben, valamint alkalmi frizurák fésülését.

Hajmunkákban nagy raktár és legolcsóbban beszerezhetők. Levágott és kihullott hajak megvételnek. Szíves pártfogást kér

Özv. Czitrom Mórné női fodrász.

Tanuló leányok felvételnek

Miért Babát Játék árukat

lehet a legszebb

és legújabb

mesés olcsón beszerezni

Schwarz M. L.-nél

mert az a legrégibb cég a szakmában, A Piaczon 38. sz.

magy. kir. posta mellett.

Uj hitel üzlet!

Most már nem kell törni a fejünket, hogy hol szerezzük be téli szükségletünket. t. i. **téli kabát, öltöny, női felöltők, férfi és női ruhaszövetek, garnitúrák, posztó és csipke függönyök, nagy kendők, vásznak, kanavaszok, selufonok, saját készítményű paplanok, szőnyegek, boák, muftok, tricót, alsó rubázatok, stb.** mert

Adler és Schwartz cégnél

Simonffy-utca 6. szám, (a tejpiaczal szemben, ezt bámulatos olcsón és előnyös

heti és havi részletfizetés mellett

lehet kapni minden hitelképes egyénnek.

Miklós Emil

tűzifakereskedő

Jókai-utca 28. szám

Pontos kimérésben és legjutányosabban árban házhoz szállít száraz, kitűnő, elsőrendű

tűzifát.

Megrendelések Nagy Samu dohánytörszédjében (városház épület) és a máv. fűtőház mellett levő tűzifa raktárban telefonon eszközölhetők.

Telefon 733. szám.

Alapított 1893. évben

Telefon: 632.

Telefon: 632.

Halmágyi

női és leány felöltők legnagyobb áruháza

Debreczen, Piac-u. főpostával szemben.

„OCCASIO“

karácsonyi vásárt

a tulhalmozott raktár miatt

már folyó hó 20-tól

kezdődőleg rendezi bezárólag

f. évi december hó 24-ig,

mely alkalommal az eddigi árnál olcsóbban kerülnek eladásra a következő cikkek, u. m.:

A felöltő osztályban:

Leány felöltők színes

angol kelméből . . . K 8.—

Női felöltő színes

gyapju kelme . . . „ 10.—

Plüsch felöltő fekete

és színes . . . „ 15.—

Posztó felöltő fekete

téli . . . „ 11,50

Gyermek köpeny téli „ 8,80

A pongyola osztályban:

Halbordaszövésű kelme

pongyola K 15.—

Delain pongyola színes „ 12,50

Mosó pongyola . . . „ 6,50

Az alj osztályban:

Színes angol alj . . . K 5,50

Színes angol alj finom „ 7,50

Fekete gyász alj . . „ 9,50

Fekete finom alj zsi-

nórral „ 15.—

A blous osztályban:

Fehér csipke blous . K 6,50

Fehér tüll blous . . . „ 10.—

Színes tüll blous min-

den színben . . . „ 16.—

Színes selyem blous

angol „ 12.—

Az összes Berliini és Párisi Modellek, va-

lamint estélyi köpenyek, Jealskin, Astra-

chan és más Szörme valamint Jeal Plüsch

és bársony felöltők meglepő olcsón

szerezhetők be.

Hallotta már ön, hogy mily **olcsón lehet** vásárolni
Sugár Dezső rőfös és férfi divat
 üzletében.

Igen, egy jó ismerősem említette, hogy
 1 mtr, 120 cm. széles nagyon jó csikos és kockás szövetet vett 35 kr-ért, 1 mtr.
 legfinomabb barchetet 27 kr.-ért. Férfi ingek színes és fehérben, nagyon jót 90 kr.
 1 férfi öt rétű gallért 10 kr.-ért, 1 pár kézelt 15 kr.-ért. Selyem nyakkendőket
 gyönyörű színekben 20 kr.-ért és nagyon sok-sok más cikket meglepő olcsón. —

Mindenkinek is ajánlom ezen olcsóságáról ismert céget, kinek üzlete a
 ~ **Piacz-utcán 19. szám alatt, Bika szálloda mellett van.** ~

Pékek figyelmébe!

Derékán egy igen jól felszerelt
kenyérütőde,
 mely ki önök meg leheté biztosit, a hozzá
 való **lisztüzlettel** együtt, más vállalkozás
 miatt, előnyös feltételek mellett kiadó.
 Tudakozhatni **Weinberger Márton**
 főzma emtula dencsni D r e-kén.

Butorúzet áthelyezés.

Van szerelem a né. közönség b. figyelmét
 felvinni, miszerint a helybéli piaccon 25 év
 óta fennálló butorúzetemet január hónap
 Piac-utca 68. szám alá, a mai kornak me-
 legelőben beendezett modern helységekbe
 helyezem át, miért is az összes rakáron lévő
 butorúzetet leszállított áron árusítom el.

Tisztelettel **Killer Ede**

Butorgyáros: cs. és kir. udvari szállító

A legnagyobb bazár-áruház
 a Dégenfeld-téren (Kenyér-
 piac) levő

Párisi Nagy Bazár

Ma kezdődött meg a nagy
karácsonyi vásár!

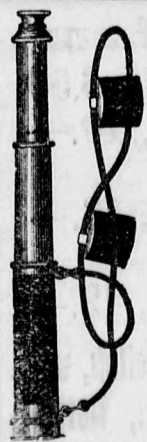
Mérsékelt olcsó árak mellett kaphatók
 mindenféle alkalmi ajándék tár-
 gyak, játék- és díszműárak.

Párisi Nagy Bazár

DEBRECZEN, Dégenfeld-tér.

Renyér-piacz!

Renyér-piacz!

Karácsonyi Vásár

megkezdődött

Fischer Jakab

látványosnál

Főtér 23. sz. (Sesztina-ház.)

Allandó kiállítás

színházi látszövekből

gyöngyház és alumínium nyeles
 legfinomabb achromatikus üvegekkel

nagy választékban a le. olcsóbban kaphatók.
 Nagy raktár szemüvegek és csiptetőkből.

Első dus választéku előnyömda.

karácsonyi vásár.

Legujabb kivitelü karácsonyi és alkalmi ajándék tárgyak dus választékban.

Füstös Dezső

előnyömda és női kézimunka üzlete. DEBRECZEN, Piacz-utca 12. szám. a.
 Fehér, színes himzés és montirozás és harisnyafejelési vállalat.

18040—1909. szám.

Hirdetmény.

A földadó kataszter kiigazításáról és
 a földadó százalékvának megállapításáról
 szóló 1909 évi V. t. cikk rendelkezései
 szerint a föld művelési ágában beállott
 változásokról szerkesztett jegyzék a f.
 évi december 20-ik napjától az 1910.
 évi január 20-ik napjáig bejárólóg a
 városi adóügyosztály birtoknyilvántartási
 hivatalában, városház, földszint, közszem-
 lere kitétetett.

Erről az érdekelt birtokosok azzal
 étesítettnek, hogy az új osztályba sorozás
 elleni felszólalásokat a jelzett idő
 alatt itt beadhatják.

Debrecen, 1909. december 13.

A Városi Tanács.

A karácsonyi idényre

ajánlom becses figyelmébe az üzletem-
 ben rendezett kiállítást, ahol nagyvá-
 lasz ákban saját gyártmányu **habsüte-
 mény,** borsalma sajtból arabeszk, barack,
 csemege **Patience** sütemény, mandulás süte-
 mény, likőr- és fondán karikák cokoládé
 alakok kaphatók ezenkívül raktáron tartok

karácsonyfa díszeket

kis likőrüvegeket, arany és ezüst szálak
 (L-met.) kis sörös üvegeket, csokoládé
 szívarkat és cigarettákat, salou cukor-
 kákat legdiszesebben csomagolva és még
 sok szép és olcsó ajándéktárgyat

RIESZ LIPÓT cukrász

Piacz-utca 42.

SZABÓ LAJOS FIAI cég

divatáruházában

leszállított árak mellett

karácsonyi vásár

folyamatban van.

Árak, minőségek, választék versenyen kívül!

Sport flanel	• eddig 24 krajcár	17 kr.
Velour Velez	• karácsonyi ára	
Mosó delain	• eddig 36 krajcár	26 kr.
Francia delain	• karácsonyi ára	
115 cm. Angol szövet	• eddig 42 krajcár	26 kr.
110 cm. Divat szövet	• karácsonyi ára	
Ruhaselymek	• eddig 85—90 kr.	50 kr.
	• karácsonyi ára	
	• eddig 80 krajcár	50 kr.
	• karácsonyi ára	
	• eddig 165 kr.	90 kr.
	• karácsonyi ára	
	• eddig 2—3 forint	1 frt.
	• karácsonyi ára	

A többi föl nem sorolt mintázott, 40-50%-os árengedmény.
 különféle egyszínű kelménél